

УДК 796.062.061.237

Прончакова С.С.¹, Середа Н.В.²

¹ здобувачка вищої освіти, Харківська державна академія фізичної культури

² канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, Харківська державна академія фізичної культури

ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ФІТНЕС- КЛУБУ «SPORT LIFE»

Анотація. У статті наведено результати проведеного дослідження стосовно визначення організаційно-управлінських аспектів використання антикризового менеджменту в діяльності фітнес-клубів. Розкрито основні негативні та позитивні чинники впливу на діяльність фітнес-клубу «Sport Life». Здійснено маркетинговий аналіз зовнішнього середовища фітнес-клубу. За підсумками проведеного комплексного дослідження розроблено бізнес-план для подолання кризового стану та створення додаткових джерел фінансування.

Ключові слова: криза, фітнес-клуб, маркетинг, менеджмент.

Abstract. The article presents the results of a study conducted to determine the organizational and managerial aspects of using anti-crisis management in the activities of fitness clubs. The main negative and positive factors influencing the activities of the fitness club "Sport Life" are revealed. A marketing analysis of the external environment of the fitness club is carried out. Based on the results of the comprehensive study, a business plan was developed to overcome the crisis and create additional sources of financing.

Keywords: crisis, fitness club, marketing, management.

Вступ. У період кризи питання економічної, фінансової, матеріальної, технічної стабільності фізкультурно-спортивної організації є як ніколи актуальними. На сьогоднішній день через воєнний стан в Україні велика кількість фізкультурно-спортивних організацій, і фітнес-клуби в тому числі, зазнали чимало несприятливих чинників, які перешкоджають подальшому розвитку, тому в таких умовах особливо важливо вміти застосовувати антикризові заходи для подальшого функціонування фізкультурно-спортивної організації [1, 3, 5].

Мета роботи – визначити організаційно-управлінські аспекти використання антикризового менеджменту в діяльності фітнес-клубу

«Sport Life». У роботі використані наступні **методи наукових досліджень**: аналіз літературних джерел і документів; системний аналіз; соціологічне опитування (анкетування); організаційний аналіз; методи маркетингового аналізу (PEST-, SWOT-аналіз); методи математичної статистики, методи економічного аналізу.

Результати дослідження. За результатами проведеного дослідження особливостей використання антикризового менеджменту в діяльності фітнес-клубу «Sport Life» було виявлено, що лише 63,4% респондентів стикалися із процесом антикризового управління у своїй діяльності, відповідно, інші 36,6% ніколи не стикалися із цим явищем.

Було встановлено, що найрозповсюдженішими видами кризових ситуацій для фітнес-клубу «Sport Life» є фінансові кризи (78%), кризи безпеки (61%) та кризи управління (58,5%) (рис. 1.).

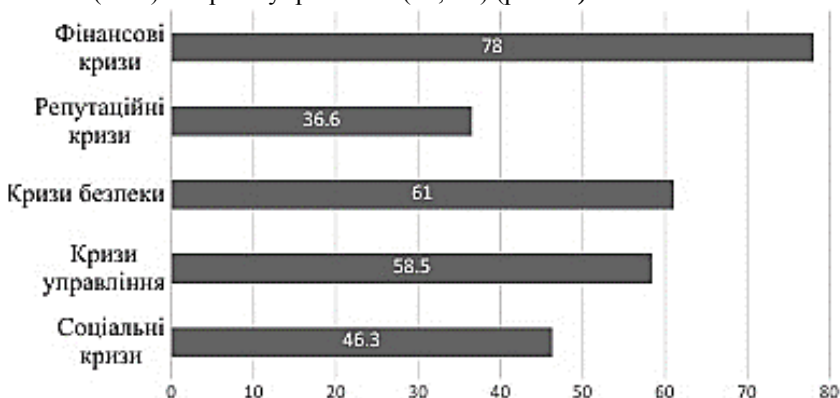

Рис. 1. Види кризових ситуацій які виникають в діяльності фітнес-клубів

Проаналізувавши можливі наслідки кризових ситуацій для фітнес-клубу «Sport Life», опитувані зазначають, що найчастіше зустрічаються такі: зменшення кількості споживачів фітнес-клубу (46,3%), поглиблення або послаблення кризи, зменшення доходів фітнес-клубу, скорочення персоналу фітнес-клубу (по 39%) та довгострокові, короткострокові, якісні або кількісні зміни (або і ті, і інші) (26,8%). Натомість, найрідше зустрічаються наступні наслідки: радикальні зміни в соціально-економічній системі, незворотні та зворотні зміни, зміна пріоритетів споживачів стосовно занять фізичною культурою та спортом (по 17,1%), плавний вихід з кризи (12,2%) та погіршення маркетингової роботи (7,3%) (рис. 2.).

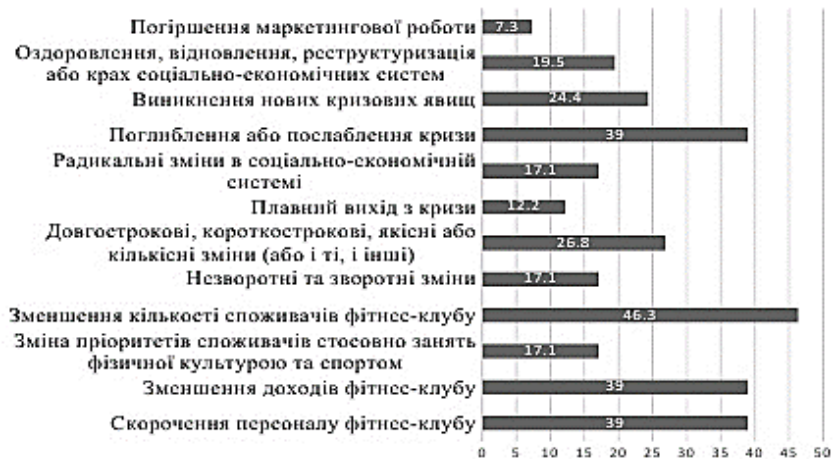

Рис. 2. Наслідки кризових ситуацій на діяльність фітнес-клубу «Sport Life».

У теперішніх умовах слід зазначити, що існує чимало чинників, які мають негативний вплив на діяльність фітнес-клубу «Sport Life», серед яких найбільш впливові: ракетна небезпека (68,3%), зменшення купівельної спроможності населення (51,2%) та дефіцити у фінансуванні (36,6%). Найменше впливу мають такі негативні чинники: політична нестабільність у країні (22%), низька якість менеджменту, низький рівень кваліфікації персоналу (по 14,6%) та низький рівень маркетингу (9,8%). Із цієї статистики можна зробити висновок, що зовнішні чинники середовища значно більше впливають на діяльність фітнес-клубу «Sport Life», ніж внутрішні (рис. 3.).

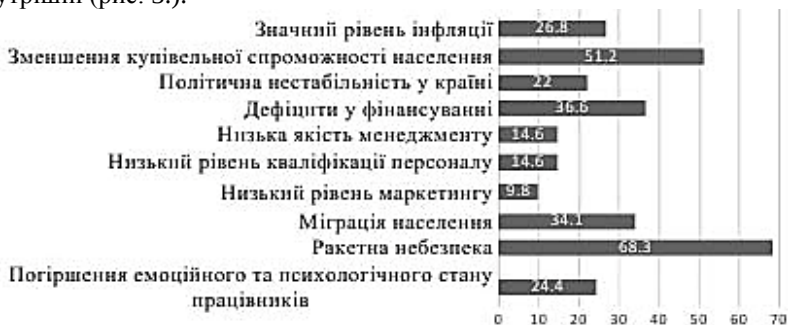

Рис. 3. Чинники, які мають негативний вплив на діяльність фітнес-клубу «Sport Life»

Серед інструментів антикризового менеджменту найбільш уживаним є планування та розробка антикризових стратегій (61%), в той час як налагодження психологічного впливу в колективі, тобто тимбілдинг, уживають лише 26,8% респондентів, хоча насправді даний інструмент відіграє не менш важливу роль від інших (рис. 4.).

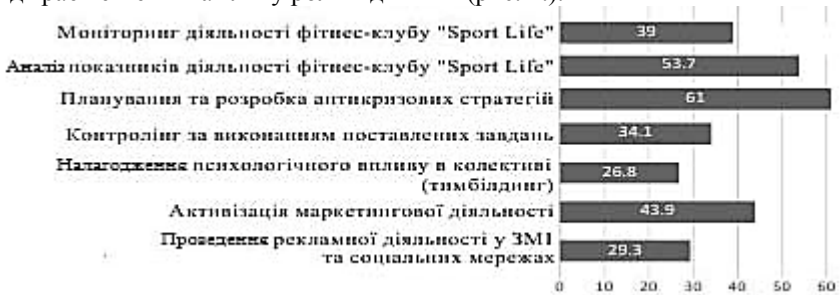

Рис. 4. Інструменти антикризового менеджменту

Якщо казати про стратегії антикризового менеджменту, то найчастіше у роботі застосовують стратегію управління (31,5%), яка спрямована на ефективну координацію та контроль всіх процесів під час кризи для стабілізації ситуації та мінімізації негативних наслідків.

Згадуючи про етапи антикризового менеджменту для фітнес-клубу «Sport Life», то у 61% респондентів виникає найбільше труднощів на етапі діагностики та прогнозування кризових подій, оцінки параметрів кризи; формуванні зворотного зв'язку для аналізу розвитку кризи. При цьому, найлегшим етапом виявився моніторинг зовнішніх і внутрішніх факторів діяльності фітнес-клубу – його обрали лише 24,4% опитуваних (рис. 5.).

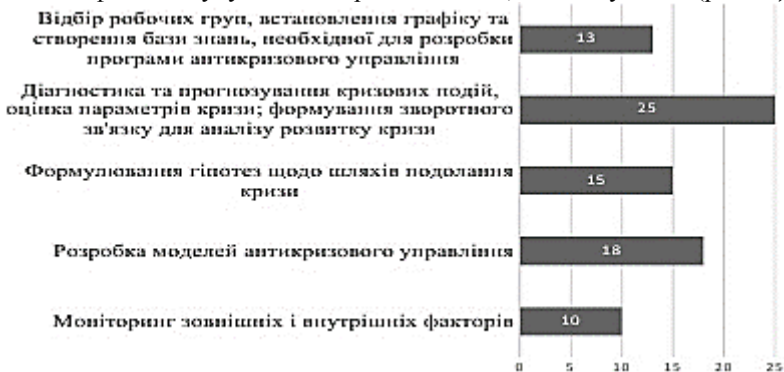

Рис. 5. Етапи антикризового менеджменту

Щодо методів антикризового менеджменту, респонденти віддають перевагу: серед тактичних методів – переважно обирають скорочення (80,5%), а серед стратегічних – найбільше переваги віддають модернізації (58,5%) (рис. 6.).

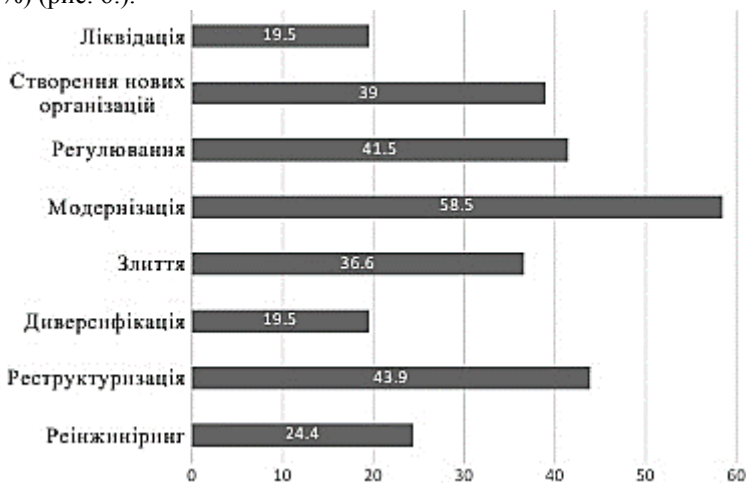

Рис. 6. Стратегічні методи антикризового менеджменту

В ході анкетування також було встановлено частоту розроблення програми та плану антикризових заходів для фітнес-клубу «Sport Life» - 1 раз на пів року – 22%. Можна простежити, що найбільшу частку результатів посідає варіант «не розробляли» (31,7%), що насправді є дещо незадовільним, адже саме завдяки цим документам можна попередити кризу та якнайшвидше прийняти відповідні рішення.

На сьогоднішній день значна кількість фізкультурно-спортивних організацій, у тому числі й фітнес-клуб «Sport Life», стикаються із кризовими явищами і цей процес є незворотнім. Визначивши, що більш значний вплив на діяльність фітнес-клубу «Sport Life» мають саме чинники зовнішнього середовища, настання кризи буде дуже важко від термінувати, адже вплив персоналу на зовнішнє середовище цілком відсутній. В цілому, при раціональному використанні методів, інструментів та стратегій антикризового менеджменту, можна пом'якшити та мінімізувати негативний вплив чинників зовнішнього середовища на діяльність фітнес-клубу «Sport Life». Розуміючи передумови кризи та її наслідки, можна досягти виходу фітнес-клубу із кризового стану, проте іноді вихід із однієї кризи передую новій кризі, тож прийняття рішень антикризового характеру є вкрай відповідальним для керівництва.

За для покращення кризової ситуації в діяльності фітнес-клубу «Sport Life» та за результатами проведеного дослідження було розроблено бізнес-план для впровадження відділення з аквааеробіки. Розроблений нами бізнес-план був спрямований на залучення якомога більшої кількості до фізичної активності, до покращення фізичного та морального стану завдяки спорту. Популяризація активного та здорового способу життя серед населення. Бізнес-план передбачав, щоб за перший рік роботи клубу відкрити 2 групи з аквааеробіки, за наступний рік – ще 2. За результатами економічних підрахунків визначено, що сума витрат складає 67100 грн. Період надання фінансування, місяців – 16 місяців.

Висновки. За підсумками проведеного комплексного дослідження застосування антикризового менеджменту в діяльності фітнес-клубу «Sport Life» визначено, що на сьогоднішній день значна кількість фізкультурно-спортивних організацій, у тому числі й фітнес-клуб «Sport Life», стикаються із кризовими явищами і цей процес є незворотнім. Визначивши, що більш значний вплив на діяльність фітнес-клубу «Sport Life» мають саме чинники зовнішнього середовища, настання кризи буде дуже важко від термінувати, адже вплив персоналу на зовнішнє середовище цілком відсутній. В цілому, при раціональному використанні методів, інструментів та стратегій антикризового менеджменту, можна пом'якшити та мінімізувати негативний вплив чинників зовнішнього середовища на діяльність фітнес-клубу «Sport Life». Розуміючи передумови кризи та її наслідки, можна досягти виходу фітнес-клубу із кризового стану, проте іноді вихід із однієї кризи передую новій кризі, тож прийняття рішень антикризового характеру є вкрай відповідальним для керівництва. За результатами проведеного дослідження сформовано бізнес-план розширення діяльності фітнес-клубу «Sport Life».

Список використаних джерел

1. Болотнов Д. Г. Особливості антикризового управління вітчизняними підприємствами. *Innovation and Sustainability*. 2022. №2. С. 171-176.
2. Гобела В. В., Живко З. Б., Леськів Г. З., Мельник С. І. Управління кризовими ситуаціями: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с.
3. Денисюк О. Г., Дерев'янка О. Ю. Сутність, класифікація та причини виникнення криз у діяльності підприємств. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2015. №1. С. 80–87.
4. Середа Н. В. Методологія дослідження ринку фізкультурно-спортивних послуг: навчальний посібник для студентів магістратури.

Харків: ХДАФК, 2018. 206 с.

5. Серeda Н. В. Особливості застосування маркетингового аудиту при розробці маркетингової стратегії фітнес-клубу. *Scientific journal of the Dragomanov Ukrainian State University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. 2024. Issue 3 (175) 24. С. 158-163.

6. Таранюк Л. М. Методологія реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств. *Механізм регулювання економіки*, 2011. №1. С. 154-161.